

POMETON

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

4 iunie 2009*

În cauza C-158/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Commissione tributaria regionale di Trieste (Italia), prin decizia din 13 martie 2008, primită de Curte la 16 aprilie 2008, în procedura

Agenzia Dogane Ufficio delle Dogane di Trieste

împotriva

Pometon SpA,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans, președinte de cameră, domnii J.-C. Bonichot (raportor), J. Makarczyk, P. Kūris și L. Bay Larsen, judecători,

* Limba de procedură: italiana.

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 martie 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Pometon SpA, de E. Volli și F. Trevisan, avocats;

- pentru guvernul italian, de doamna I. Bruni, în calitate de agent, asistată de domnul G. Albenzio, avvocato dello Stato;

- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul H. van Vliet, de doamna E. Righini și de domnul S. Schønberg, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 13 din Regulamentul (CE) nr. 384/96 al Consiliului din 22 decembrie 1995 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO 1996, L 56, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 12, p. 223), precum și a articolelor 4, 114 și următoarele, 202, 204, 212 și 214 din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal comunitar”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Agenzia Dogane Ufficio delle Dogane di Trieste (biroul vamal din Trieste), pe de o parte, și Pometon SpA, pe de altă parte, având ca obiect importul, declarat în regimul perfecționării active, al unor lingouri de magneziu sub formă brută originare și în proveniență din China.

Reglementarea comunitară

- 3 Articolul 13 din Regulamentul nr. 384/96, în versiunea în vigoare în momentul desfășurării faptelor din cauza principală, prevede:

„(1) Taxele antidumping instituite în temeiul prezentului regulament se pot aplica și importurilor de produse similare care provin din țări terțe sau pieselor acestor produse atunci când măsurile în vigoare sunt eludate. Eludarea se definește ca o modificare a configurației schimburilor comerciale între țările terțe și Comunitate care decurge din

practici, operațiuni sau prelucrări pentru care nu există o motivație suficientă sau o justificare economică alta decât impunerea taxei, fiind dovedit pe de altă parte că efectele corective ale taxei sunt compromise în ceea ce privește prețul și/sau cantitățile de produse similare și că există dumping în legătură cu valorile normale stabilite anterior pentru produsele similare.

(2) Se consideră că o operațiune de asamblare în Comunitate sau într-o țară terță eludează măsurile în vigoare atunci când:

- (a) operațiunea a început sau s-a intensificat semnificativ de la sau chiar înainte de începerea anchetei antidumping și când piesele în cauză provin din țara care face obiectul măsurilor;
- (b) piesele constituie 60 % sau mai mult din valoarea totală a pieselor produsului asamblat; cu toate acestea, nu se consideră în niciun caz că există eludare atunci când valoarea adăugată pieselor încorporate în cursul operațiunii de asamblare sau de încheiere este mai mare de 25 % din costul de fabricație;
- (c) efectele corective ale taxei sunt compromise în ceea ce privește prețurile și/sau cantitățile produsului similar asamblat și există dovada unui dumping în ceea ce privește valorile normale stabilite anterior pentru produsele similare.

(3) Se deschide o anchetă în temeiul prezentului articol atunci când cererea conține elemente de probă suficiente în ceea ce privește factorii enumerați la alineatul (1). Ancheta se deschide, după consultarea comitetului consultativ, printr-un regulament al Comisiei, care dă indicații autorităților vamale să înregistreze importurile în conformitate cu articolul 14 alineatul (5) sau să ceară garanții. Ancheta se efectuează de către Comisie, cu eventualul ajutor al autorităților vamale, și trebuie finalizată în termen de nouă luni. În cazul în care faptele stabilite definitiv justifică extinderea măsurilor, acest lucru este decis de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate simplă cu privire la propunerea Comisiei, începând cu data la care înregistrarea a devenit obligatorie în conformitate cu articolul 14 alineatul (5) sau cu data la care au fost cerute garanțiile. Dispozițiile procedurale corespunzătoare din prezentul regulament cu privire la deschiderea și desfășurarea anchetelor se aplică în conformitate cu prezentul articol.

[...]”.

4 Potrivit articolului 114 din Codul vamal comunitar:

„(1) Fără a aduce atingere articolului 115, regimul de perfecționare activă permite ca următoarele mărfuri să fie utilizate pe teritoriul vamal al Comunității într-una sau mai multe operațiuni de transformare:

(a) mărfurile necomunitare destinate reexportării de pe teritoriul vamal al Comunității sub forma produselor compensatoare, fără ca aceste mărfuri să fie supuse drepturilor de import sau măsurilor de politică comercială;

(b) mărfurile puse în liberă circulație cu rambursarea sau remiterea drepturilor de import aferente unor asemenea mărfuri dacă sunt exportate de pe teritoriul vamal al Comunității sub formă de produse compensatoare.

(2) Prin expresiile de mai jos se înțeleg următoarele:

(a) sistem cu suspendare: regimul de perfecționare activă, așa cum este prevăzut la alineatul (1) litera (a);

[...]”

5 Articolul 551 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului de instituire a Codului vamal comunitar (JO L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3), în versiunea în vigoare în momentul desfășurării faptelor din cauza principală, prevedea printre altele:

„Sistemul cu suspendare nu se acordă decât în cazul în care solicitantul are intenția concretă de a reexporta produsele compensatoare principale de pe teritoriul vamal al Comunității. În acest caz, se poate acorda acest sistem pentru toate mărfurile care urmează a fi perfecționate.”

- 6 Articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunității Europene (JO L 312, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 1, p. 166) prevede:

„Actele despre care se stabilește că au drept scop obținerea unui avantaj care contravine obiectivelor dreptului comunitar aplicabil în situația în cauză, prin crearea în mod artificial a condițiilor necesare pentru obținerea avantajului, au drept consecință, după caz, fie neacordarea avantajului respectiv, fie retragerea acestuia.”

Ațiunea principală și întrebările preliminare

- 7 Astfel cum reiese din decizia de trimitere, în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 1998 și anul 2001, Pometon SpA a cumpărat de la Pometon doo, societate-fică, creată în 1998, cu sediul în Sezana (Slovenia), lingouri de magneziu sub formă brută originare și în proveniență din China, al căror import pe teritoriul Comunității ar fi condus la aplicarea unei taxe antidumping în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2402/98 al Consiliului din 3 noiembrie 1998 de instituire a unei taxe antidumping definitiv la importurile de magneziu nealiat sub formă brută originar din Republica Populară Chineză și privind aplicarea definitivă a taxei provizorii (JO L 298, p. 1). Acest produs era importat în cadrul unor contracte de transformare al căror beneficiar era societatea Pometon doo, client cu sediul într-o țară terță. În privința acestor mărfuri, Pometon SpA a solicitat și a obținut aplicarea regimului perfecționării active cu o perioadă de suspendare de șase luni. Mărfurile respective erau transformate de Pometon SpA în granule de magneziu, nesupuse unei taxe antidumping, și erau reexportate trecând pe la postul de frontieră din Ferneti (Italia).
- 8 În decizia de trimitere se precizează că marfa în cauză în acțiunea principală, fără a ajunge la destinație în Slovenia, era doar stocată pe o platformă de staționare și reintrodusă în regim de import în Italia în calitate de produs vândut de Pometon doo

către Pometon SpA. Tot potrivit acestei decizii, anchetele realizate au arătat că aproximativ 87 % din produsul exportat de Pometon SpA reintra imediat în Italia și era vândut pe piața europeană.

- 9) Având în vedere aceste elemente, Agenzia Dogane Ufficio delle Dogane di Trieste a considerat că importurile temporare de lingouri de magneziu sub formă brută originare și în proveniență din China, declarate sub un regim de perfecționare activă, constituiau în realitate importuri definitive ale acestui produs. În consecință, Agenzia Dogane Ufficio delle Dogane di Trieste a emis avize de impozitare complementară și rectificative împotriva cărora Pometon SpA a formulat o acțiune care a fost admisă de Commissione tributaria provinciale di Trieste.
- 10) Agenzia Dogane Ufficio delle Dogane di Trieste a formulat apel împotriva acestei hotărâri, împotriva căruia Pometon SpA a formulat un apel incident. Acesta este contextul în care Commissione tributaria regionale di Trieste a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Se poate considera în mod legitim că regimul de perfecționare activă, astfel cum este pus în aplicare de Pometon S.p.A., este susceptibil de a încălca principiile de politică vamală a Comunității și în special pe cele ale legislației antidumping, atât generală, cât și specifică, precum și principiile din Codul vamal comunitar [...]? În special, se solicită să se stabilească dacă articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 384/[96] trebuie interpretat ca principiu cu aplicabilitate generală, aplicabil ca o clauză generală a ordinii juridice comunitare, direct obligatorie și în raporturile dintre autoritățile naționale și contribuabili, în afara procedurii de impunere a taxei antidumping; de exemplu, se solicită să se stabilească dacă acest principiu poate fi invocat în cadrul efectuării controalelor vamale, potrivit noțiunii care figurează la articolul 4 punctul 14 din Codul vamal comunitar [...]?”

2) Dispozițiile coroborate ale articolului 13 din Regulamentul (CE) nr. 384/[96], referitoare la eludarea legislației antidumping, ale articolului 114 și ale

următoarelor din Codul vamal comunitar [...], referitoare la perfecționarea activă, și ale articolelor 202, 204, 212 și 214, referitoare la nașterea datoriei vamale, pot fi interpretate în sensul că supunerea la o taxă antidumping a unei mărfi nu este exclusă în cazul unei cumpărări prealabile a aceleiași produs de către un subiect care are cetățenia sau naționalitatea unei țări nesupuse taxelor antidumping, care l-ar fi cumpărat la rândul său dintr-o țară supusă acestei măsuri și, fără a-i aduce vreo modificare, l-ar fi introdus în import temporar în Comunitate sub un regim de perfecționare activă, pentru a-l reimporta transformat, dar în mod provizoriu și pentru câteva ore, și revândându-l imediat aceleiași societăți din țara comunitară care asigură perfecționarea activă[?]

- 3) [...] Întrucât prezenta instanță nu a descoperit dispoziții comunitare care să prevadă sancțiuni, în lipsa acestora, instanța din statul membru poate aplica norme din propria ordine juridică care permit să se declare, după întrunirea condițiilor, nulitatea contractelor de plasare în regim de perfecționare activă și de vânzare a produsului compensator, precum articolul 1343 (cauză ilicită), articolul 1344 (contract încheiat cu fraudarea legii) și articolul 1345 (motiv ilicit) din Codul civil italian și articolul 1414 și următoarele din Codul civil italian, în materie de simulare, în cazul în care încălcarea principiilor comunitare menționate mai sus ar fi dovedită[?]

- 4) [...] Pentru orice alte motive sau elemente de interpretare pe care Curtea le va indica, operațiunea descrisă mai sus, în cazul în care ar fi fost pusă în aplicare pentru a eluda taxele antidumping, este conformă cu regimul de perfecționare activă sau, dimpotrivă, încalcă efectiv principiile vamale în domeniul aplicării taxei antidumping pe care Curtea le va indica[?]

- 5) [...] Pentru orice alte motive sau elemente de interpretare pe care Curtea le va indica, operațiunea în cauză corespunde unui import definitiv de produse supuse unei taxe antidumping[?]"

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- 11 Pometon SpA susține, în esență, că întrebările adresate sunt inadmisibile în măsura în care, prin intermediul acestora, s-ar încerca să se obțină din partea Curții o consultare juridică, iar nu interpretarea dreptului comunitar, că întrebările ar fi adresate unei instanțe care nu are competența de a le răspunde, iar instanța națională nu ar fi indicat care sunt dispozițiile de drept comunitar a căror interpretare o solicită și nici care sunt principiile generale la care se referă.
- 12 Această argumentare nu poate fi admisă.
- 13 Potrivit unei jurisprudențe constante, întrebările referitoare la interpretarea dreptului comunitar adresate de instanța națională în contextul normativ și de fapt pe care îl definește sub răspunderea sa și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță. Curtea poate refuza să se pronunțe asupra unei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare adresate de o instanță națională numai dacă este evident că interpretarea dreptului comunitar solicitată de instanța națională nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul acțiunii principale, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt sau de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările

care îi sunt adresate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2007, van der Weerd și alții, C-222/05-C-225/05, Rep., p. I-4233, punctul 22 și jurisprudența citată).

- 14 În speță, nu reiese că interpretarea solicitată nu ar privi deloc interpretarea dreptului comunitar, astfel încât Curtea să fie lipsită de competența de a răspunde, sau că interpretarea solicitată nu ar avea în mod vădit niciun raport cu realitatea sau cu obiectul acțiunii principale. În plus, elementele de fapt sau de drept necesare Curții pentru a putea oferi un răspuns util întrebărilor sunt prezentate în decizia de trimitere. Pe de altă parte, în această decizie sunt indicate textele a căror interpretare este solicitată.
- 15 Prin urmare, întrebările preliminare sunt admisibile.

Cu privire la prima și la a doua întrebare

- 16 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, Curții să stabilească în ce măsură dispozițiile articolului 13 din Regulamentul nr. 384/96 sunt aplicabile unui litigiu precum cel cu care a fost sesizată.
- 17 Articolul 13 alineatul (3) din Regulamentul nr. 384/96 prevede că, atunci când există suficiente elemente de probă în ceea ce privește eludarea unor taxe antidumping, decizia Comisiei de a deschide o anchetă este adoptată sub forma unui regulament. În cazul în care această anchetă permite să se stabilească în mod definitiv faptele care justifică extinderea aplicării taxelor antidumping la importurile de produse similare sau

de părți din aceste produse provenind din țări terțe, această extindere este decisă de Consiliu, care hotărăște cu majoritate simplă la propunerea Comisiei.

18 În speță, este suficient să se constate că nu a existat un regulament al Comisiei prin care să se fi decis deschiderea unei anchete și nici nu a existat o decizie a Consiliului de extindere a aplicării măsurilor antidumping.

19 Prin urmare, dispozițiile articolului 13 din Regulamentul nr. 384/96 sunt în orice caz inaplicabile în acțiunea principală, fără a fi necesar să se stabilească dacă redactarea articolului 13 alineatul (1), în versiunea în vigoare în momentul desfășurării faptelor din cauza principală, viza operațiunile efectuate de Pometon SpA.

20 Prin urmare, trebuie răspuns la prima și la a doua întrebare că articolul 13 din Regulamentul nr. 384/96 nu este aplicabil în lipsa unei decizii a Consiliului, adoptată la propunerea Comisiei, de extindere a aplicării taxelor antidumping la importurile de produse similare sau de părți ale acestor produse provenind din țări terțe.

Cu privire la a treia, la a patra și la a cincea întrebare

21 Prin a treia, a patra și a cincea întrebare, se solicită, în esență, să se stabilească dacă trebuie considerată import definitiv pe teritoriul vamal al Comunității operațiunea prin care o societate importă în regimul perfecționării active mărfuri care intră în domeniul de aplicare al taxelor antidumping, le transformă într-un produs care nu este supus

unor astfel de taxe și le exportă către o societate-fiică, situată într-un stat terț vecin, care reexportă aceste mărfuri în Comunitate revânzându-le primei societăți.

- 22 În temeiul articolului 114 din Codul vamal comunitar, regimul perfecționării active permite să fie utilizate pe teritoriul vamal al Comunității mărfuri necomunitare destinate unei reexportări ulterioare de pe acest teritoriu. Utilizarea constă în a aplica acestor mărfuri unele operațiuni de „perfecționare”, și anume, în special, de transformare. Mărfurile reexportate sunt denumite „produse compensatoare”.
- 23 Reexportarea mărfurilor sub formă de produse compensatoare în exteriorul teritoriului vamal al Comunității este o condiție pentru aplicarea regimului perfecționării active. Prin urmare, acesta nu poate fi aplicat în mod legal decât în cazul în care mărfurile sunt destinate în mod real reexportării în exteriorul teritoriului vamal al Comunității, după cum se precizează la articolul 551 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2454/93, menționat anterior, potrivit căruia solicitantul trebuie să aibă „intenția concretă de a reexporta” mărfurile respective.
- 24 Astfel, din ansamblul dispozițiilor care constituie regimul juridic al acesteia rezultă că însuși obiectul perfecționării active este scutirea de taxe vamale numai a mărfurilor care sunt introduse pe teritoriul vamal comunitar doar cu titlu temporar, pentru a fi prelucrate, reparate sau transformate, iar ulterior reexportate, evitând astfel penalizarea activității economice a țărilor din Comunitate.
- 25 Rezultă în mod necesar că o practică, precum cea descrisă la punctul 8 din prezenta hotărâre, care ar consta în a se limita la a trece peste granița o marfă fără a avea o intenție

reală de a o reexporta și la a o reimporta la scurt timp ar fi contrară însuși obiectivului regimului perfecționării active și ar aduce atingere eficacității reglementării comunitare.

26 Instanța de trimitere este singura competentă să verifice dacă faptele care stau la originea acțiunii principale constituie o astfel de ilegalitate.

27 În ceea ce privește consecințele unei astfel de ilegalități, articolul 4 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2988/95, care este de aplicare generală, prevede că „actele despre care se stabilește că au drept scop obținerea unui avantaj care contravine obiectivelor dreptului comunitar aplicabil în situația în cauză, prin crearea în mod artificial a condițiilor necesare pentru obținerea avantajului, au drept consecință, după caz, fie neacordarea avantajului respectiv, fie retragerea acestuia”.

28 Curtea s-a pronunțat deja în sensul că obligația de a restitui un avantaj primit în mod nejustificat prin intermediul unei practici nelegale nu încalcă principiul legalității. Astfel, această obligație nu constituie o sancțiune, ci o simplă consecință a constatării că au fost create în mod artificial condițiile necesare pentru obținerea avantajului care rezultă din reglementarea comunitară, făcând ca avantajul primit să fie nedatorat și justificând, așadar, obligația de a-l restitui (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 decembrie 2000, Emsland-Stärke, C-110/99, Rec., p. I-11569, punctul 56).

29 De asemenea, importatorul care s-a poziționat în mod nelegal în regimul perfecționării active și a beneficiat de acesta creând în mod artificial condițiile necesare pentru aplicarea sa este obligat să achite taxele aferente produselor respective, fără a aduce atingere, după caz, sancțiunilor administrative, civile sau penale prevăzute de legislația națională.

30 În consecință, trebuie răspuns la a treia, la a patra și la a cincea întrebare că operațiunea care ar consta în a se limita la a trece peste graniță o marfă în urma transformării acesteia într-un produs căruia nu i se aplică taxe antidumping, fără a avea intenția reală de a o reexporta, și la a o reimporta la scurt timp nu poate fi încadrată în mod legal în regimul perfecționării active. Importatorul care s-a poziționat în mod nelegal în regimul perfecționării active și a beneficiat de acesta creând în mod artificial condițiile necesare pentru aplicarea sa este obligat să achite taxele aferente produselor respective, fără a aduce atingere, după caz, sancțiunilor administrative, civile sau penale prevăzute de legislația națională. Instanței naționale competente îi revine sarcina de a aprecia dacă operațiunea în discuție în cauza principală este sau nu este, având în vedere considerațiile amintite anterior, considerată nelegală din perspectiva dreptului comunitar.

Cu privire la cheltuielile de judecată

31 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **Articolul 13 din Regulamentul (CE) nr. 384/96 al Consiliului din 22 decembrie 1995 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene nu este aplicabil în lipsa unei decizii a Consiliului Uniunii Europene, adoptată la propunerea Comisiei Comunităților Europene, de extindere a aplicării taxelor antidumping la importurile de produse similare sau de părți ale acestor produse provenind din țări terțe.**

- 2) **Operațiunea care ar consta în a se limita la a trece peste graniță o marfă în urma transformării acesteia într-un produs căruia nu i se aplică taxe antidumping, fără a avea intenția reală de a o reexporta, și la a o reimporta la scurt timp nu poate fi încadrată în mod legal în regimul perfecționării active. Importatorul care s-a poziționat în mod nelegal în regimul perfecționării active și a beneficiat de acesta creând în mod artificial condițiile necesare pentru aplicarea sa este obligat să achite taxele aferente produselor respective, fără a aduce atingere, după caz, sancțiunilor administrative, civile sau penale prevăzute de legislația națională. Instanței naționale competente îi revine sarcina de a aprecia dacă operațiunea în discuție în cauza principală este sau nu este, având în vedere considerațiile amintite anterior, considerată nelegală din perspectiva dreptului comunitar.**

Semnături